

Briselē, 13.5.2015.
COM(2015) 274 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Slovākijas 2015. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Slovākijas 2015. gada konverģences programmu

PADOMES IETEIKUMS

par Slovākijas 2015. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Slovākijas 2015. gada konverģences programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulu (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu²,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas³,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju “Eiropa 2020”, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija. Šajā stratēģijā galvenā uzmanība ir pievērsta svarīgākajām jomām, kurās nepieciešama rīcība, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm. Kopā tās veido “integrētās pamatnostādnes”, ko dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Padome 2014. gada 8. jūlijā pieņēma ieteikumu par Slovākijas 2014. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par Slovākijas atjaunināto konverģences programmu 2014. gadam. Komisija 2014. gada 28. novembrī saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 473/2013⁴ sniedza atzinumu par Slovākijas budžeta plāna projektu 2015. gadam⁵.

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

² COM(2015) 274.

³ P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

⁴ OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.

⁵ C(2014) 8814 *final*.

- (4) Komisija 2014. gada 28. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu⁶, tādējādi uzsākot 2015. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Tajā pašā dienā Komisija, balstoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu⁷, kurā tā nenoteica Slovākiju kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (5) Eiropadome 2014. gada 18. decembrī apstiprināja prioritātes, lai veicinātu investīcijas, paātrinātu strukturālās reformas un īstenotu atbildīgu, izaugsmi veicinošu fiskālo konsolidāciju.
- (6) Komisija 2015. gada 26. februārī publicēja 2015. gada valsts ziņojumu par Slovākiju⁸. Tajā tika izvērtēts Slovākijas progress, īstenojot valstij adresētos ieteikumus, kas pieņemti 2014. gada 8. jūlijā.
- (7) Slovākija 2015. gada 29. aprīlī iesniedza savu 2015. gada valsts reformu programmu un 2015. gada stabilitātes programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (8) Pašlaik Slovākijai piemēro Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvo daļu. 2015. gada stabilitātes programmā valdība plāno pakāpeniski samazināt nominālo deficītu līdz 2,5 % no IKP 2015. gadā un līdz 0,5 % no IKP 2018. gadā. Saskaņā ar stabilitātes programmu vidēja termiņa mērķis — strukturālais deficīts 0,5 % apmērā no IKP — tiks sasniegts 2017. gadā. Paredzams, ka valdības parāda attiecība pret IKP 2015. gadā nedaudz samazināsies līdz 53,4 % un turpinās samazināties līdz aptuveni 50,3 % 2018. gadā. Makroekonomikas scenārijs, uz kuru pamatojas šīs budžeta prognozes, ir ticams. Tomēr pasākumi, lai atbalstītu plānoto budžeta deficīta mērķu īstenošanu, sākot no 2016. gada, nav pietiekami konkrētīzēti. Saskaņā ar Komisijas 2015. gada pavasara prognozi neto izdevumu pieaugums gan 2015. gadā, gan 2016. gada būs mazāks nekā robežlielums, tādējādi izpildot Stabilitātes un izaugsmes pakta prasības. Pamatojoties uz stabilitātes programmas novērtējumu un ņemot vērā Komisijas 2015. gada pavasara prognozi, Padome uzskata, ka Slovākija panāks atbilstību Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem.
- (9) Darba tirgū 2014. gadā bija vērojamas atveseļošanās pazīmes, tomēr bezdarba līmenis joprojām ir augsts. Ir samazināti šķēršļi sociālā nodrošinājuma sistēmā un sasniegts zināms progress, lai samazinātu jauniešu bezdarbu, tomēr joprojām pastāv ilgtermiņa bezdarbs un romu un mazkvalificēto personu nodarbinātības līmenis ir zems. Lai gan ir veikti daži sākotnējie pasākumi, lai uzlabotu valsts nodarbinātības dienestu darbību, tiem ir ierobežotas spējas sniegt individualizētus pakalpojumus, jo īpaši tiem iedzīvotājiem, kuri ir visvairāk attālināti no darba tirgus. Sieviešu nodarbinātības līmenis joprojām krietni atpaliek no ES vidējā rādītāja, atspoguļojot labas kvalitātes un cenas ziņā pieejamu bērnu aprūpes pakalpojumu nepietiekamību un salīdzinoši ilgo bērna kopšanas atvaļinājumu.
- (10) Slovākija panāca zināmu progresu saistībā ar mācīšanos darbavietā, pateicoties jaunajam likumam par profesionālo izglītību un apmācību, kas stāsies spēkā 2015. gadā. Ierobežots progress ir gūts mācīšanas apstākļu uzlabošanā, vairāk uz karjeru orientētu bakalaura programmu veidošanas sekmēšanā un to romu bērnu īpatsvara palielināšanā, kuri apmeklē pirmsskolas izglītības un aprūpes iestādēs. Nav veikti pasākumi, lai nodrošinātu romu plašāku līdzdalību arodizglītībā un augstākajā

⁶ COM(2014) 902.

⁷ COM(2014) 904.

⁸ SWD(2015) 44 *final*/2.

izglītībā. Ir panākts ierobežots progress, risinot nepilnības Slovēkijas pētniecības un inovācijas sistēmā, kur galvenās vajadzības ir uzlabot zinātniskās bāzes kvalitāti un atbilstību un veicināt sadarbību starp akadēmiskajām aprindām, pētniecības organizācijām un uzņēmumiem.

- (11) Slovēkijas uzņēmējdarbības vides sliktā kvalitāte samazina valsts pievilcību ārvalstu un pašmāju investīcijām. Valsts pārvaldes un tieslietu sistēmas nepietiekamā efektivitāte un kvalitāte īpaši negatīvi ietekmē uzņēmējdarbības vidi. Civildienests cieš no lielās kadru mainības un cilvēkresursu neefektīvas pārvaldības. Centieni apkarot korupciju līdz šim ir bijuši ierobežoti. Konkrētāk, nav atrisināta nepieciešamība stiprināt nodokļu administrācijas analītiskās un revīzijas spējas. Publiskā iepirkuma jomā ir vērojamas dziļi ieskaņojušās nepilnības, kas ietekmē valsts resursu piešķiršanu.
- (12) Lai gan nesen ieviestās izmaiņas nodokļu sistēmā ir palīdzējušas uzlabot valsts finanses, ar iedzīvotāju novecošanu saistītās izmaksas nākotnē ietekmēs Slovēkijas pašlaik salīdzinoši stabilo parāda stāvokli. Valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspēja ir atkarīga no valdības spējas uzlabot izmaksu efektivitāti veselības aprūpes nozarē. Kopējais Slovēkijas veselības aprūpes sistēmas efektivitātes līmenis ir nepietiekams, un, salīdzinot ar pārējo ES, tās rādītāji ir sliktāki. Lai mēģinātu novērst nepilnības valsts veselības aprūpes sistēmā, valdība pieņēma jaunu stratēģiju veselības jomā 2014.–2020. gadam. Šī stratēģija tiek īstenota, tomēr lielākā daļa pasākumu vēl nav spēkā. Joprojām pastāv trūkumi arī nodokļu iekasēšanas un administrēšanas jomā.
- (13) Investīciju vājais sniegums pēdējos gados var mazināt Slovēkijas ilgtermiņa izaugsmes perspektīvas. Privātās investīcijas īpaši strauji samazinājās laikposmā no 2008. gada līdz 2013. gadam, kad nefinanšu sabiedrības veidoja aptuveni 90 % no kopējo investīciju krituma ienākošo ĀTI plūsmu samazinājuma dēļ. 2013. gadā investīcijas ražošanas līdzekļos reālajā izteiksmē joprojām bija par apmēram 13 % zemākas nekā 2008. gadā. Lai arī publiskās investīcijas samazinājās daudz mazākā apmērā, šim kritumam joprojām ir būtiskas sekas, ņemot vērā liela mēroga transporta infrastruktūras projektus, kas ir būtiski, lai gūtu labumu no Slovēkijas centrālo un austrumu reģionu izaugsmes potenciāla. Publiskās investīcijas kavē administratīvie un regulatīvie šķēršļi, kas saistīti ar investīciju plānošanu, kā arī pārredzamības trūkums un ilgstošās procedūras celtniecības un zemes izmantošanas atļauju saņemšanai. ES līdzekļi veido ļoti lielu daļu no kopējām publiskajām investīcijām Slovēkijā, salīdzinot ar citām dalībvalstīm šajā reģionā. Turklāt ES fondu apguvi kavē plānošanas procedūru nepietiekamā pārvaldība, slikti projektu izstrāde un atlase, kā arī nespēja izpildīt prasības saistībā ar ietekmes uz vidi novērtējumu. Īpaši pielāgotu specifiku izmantošana publiskā iepirkuma jomā ierobežo konkurenci un izraisa augstas galīgās cenas. Labāka uzraudzība un augstāks kompetences līmenis publiskā sektora struktūrās, kas ir iesaistītas iepirkumā, varētu palīdzēt pārvarēt šīs problēmas. Valsts pārvaldes un tieslietu sistēmas nepietiekamā efektivitāte un kvalitāte īpaši negatīvi ietekmē uzņēmējdarbības vidi, un joprojām nav atrisinātas tādas problēmas kā civilprocesa reforma un darba slodzes nevienmērīgais sadalījums tiesās.
- (14) Eiropas pusgada ietvaros Komisija ir veikusi Slovēkijas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2015. gada valsts ziņojumā. Turklāt tā ir izvērtējusi stabilitātes programmu un valsts reformu programmu, kā arī pasākumus, kuri veikti kā atbilde uz ieteikumiem, kas Slovēkijai sniegti iepriekšējos gados. Komisija ir ņēmusi vērā ne tikai to lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Slovēkijā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem

un norādēm, ņemot vērā nepieciešamību nostiprināt Eiropas Savienības vispārējo ekonomisko pārvaldību, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 4. ieteikumā.

- (15) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi Slovēkijas stabilitātes programmu, un tā atzīst⁹, ka Slovēkija ir panākusi atbilstību Stabilitātes un izaugsmes paktam.
- (16) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz šo analīzi, Padome ir sagatavojusi konkrētus ieteikumus dalībvalstīm, kuru valūta ir euro. Slovēkijai būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga šo ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Slovēkijai 2015. un 2016. gadā rīkoties šādi.

1. Uzlabot izmaksu lietderību veselības aprūpes nozarē, tostarp uzlabojot stacionārās aprūpes pārvaldību un nostiprinot primāro veselības aprūpi. Veikt pasākumus, lai uzlabotu nodokļu iekasēšanu.
2. Veikt papildu pasākumus, lai risinātu ilgtermiņa bezdarba problēmu, ieviešot aktivizēšanas pasākumus, otrās iespējas izglītību un augstas kvalitātes apmācību, kas atbilst individuālām vajadzībām. Palielināt stimulus sievietēm palikt vai atgriezties darba tirgū, uzlabojot bērnu aprūpes iespējas.
3. Uzlabot skolotāju apmācību un skolotāja profesijas pievilcīgumu, lai apturētu izglītības rezultātu samazināšanos. Vairāk iesaistīt romu bērnus tradicionālajā izglītībā un kvalitatīvā agrīnajā pirmsskolas izglītībā.
4. Veicināt investīcijas infrastruktūrā, uzlabot un vienkāršot administratīvās procedūras zemes izmantošanas un celtniecības atļauju iegūšanai. Palielināt konkurenci publiskā iepirkuma konkursos un uzlabot uzraudzības mehānismus publiskā iepirkuma jomā.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

⁹ Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.